

TWENTELAND

MAANDBLAD VOOR TWENTE

HET LANDSCHAP - DE STRUCTUUR
DE NATUUR - DE MENSEN - HET
LEVEN - DE KULTUUR - DE VOLKS-
TAAL - DE GESCHIEDENIS - DE GE-
BRUIKEN - DE STREEKBELANGEN
DE ALGEMENE ONTWIKKELING

HFD. RED. G. J. H. VLOEDBELD

NR. 7 JULI 1962 1^E JRG.

Inhoud van dit nummer

De toekomst

[van Borne: pag. 1

„Melbuul'n wekke": pag. 2

Boerenbruiloft in

[Markelo: pag. 3

De tweetalige mens: pag. 5

Camping

[„De Bergvennen": pag. 9

Uit de historie

[van Borne: pag. 11

Bijdragen in de
moederspraake

Redactie en Administr. TWENTSE POST
Beekstr. 51 Hengelo (O.) Tel. 7987
Bank: De Twentsche Bank N.V. Hengelo
Postrekening: 820018 t.n.v. Twentse Post
Abonnements-prijs f 3.60 per jaargang
Losse nummers 35 cent per exemplaar

Advertentie-tarieven op aanvraag. Gehele of gedeeltelijke
overname van artikelen enz. zonder toestemming van de Uit-
geefster verboden. Alle publicaties blijven eigendom v.d. Uitg.

Drs. J. W. J. M. v. BEMMEL, Burg.:

Gemeente Borne moet zich vrijuit kunnen ontwikkelen!

Borne is - als U het goed wilt verstaan - een gemeente met problemen. Alhoewel het de typische kenmerken draagt van een Twents dorp: een sterke agrarische sector in de kerkdorpen (waar grotendeels katholieken wonen), lijkt de sociale en kerkelijke samenstelling van Borne op die van de grote steden in Twente, hetgeen zijn oorzaak vindt in de aantrekkingskracht van de plaatselijke industrie. De bevolking is hier zeer autonoom ingesteld en zal Borne in de toekomst zeker niet willen zien als een soort wijk van Hengelo. Men wil - terecht - een eigen leven leiden.

Volgens de rapportering van het ETIO (Economisch Technologisch Instituut Overijssel) dient Borne te streven naar een consolidatie van de bestaande toestand. We beschikken hier over springlevende bedrijven, die zich gunstig ontwikkelen. Zo'n ontwikkeling kun je toch moeilijk gaan tegenhouden. Toch vrees ik dat deze gedachte gemeengoed wordt, hetgeen de toekomst van de gemeente onduidelijk maakt, verklaarde burgemeester van Bommel tegenover ons blad.

Onduidelijke toekomst

Ook de belangen van de middenstand ter plaatse roepen hun problemen op. Borne is jarenlang een noodlijdende gemeente geweest (een gangbare benaming in de gemeentelijke terminologie), waardoor de gemeente in haar ontwikkeling sterk is geremd. Men heeft zich misschien in het verleden de kaas wel wat van het brood laten eten. Via investeringen voor verbetering en uitbreiding van verouderde winkelpanden, nieuwbouw en opvoering van de service - zodat men concurreren kan - valt er hier nog heel wat gezond te maken. Hiertoe de nodige stimulansen en medewerking te verlenen, zie ik als een van mijn taken in deze gemeente. Wij moeten niet met één oog naar onze goede nabuur Hengelo blijven kijken, maar zelf de handen uit de mouwen steken. Hoe moet je nu de toekomst zien van een gemeente, waar alles zoveel mogelijk bij het oude moet blijven? Deze conclusie van het ETIO acht ik gevaarlijk. Het rapport dat door dit instituut werd uitgebracht, vertelt ons voorts dingen, die we al lang weten. Met alle respect voor het ETIO hadden we gehoopt, dat men wat meer afstand had genomen van de bestaande opvattingen en meer open oog had gehad voor onze problematiek. Men heeft wel geregistreerd, maar een visie ontbreekt. Nu komt het er op neer dat men zegt: free-wheel maar wat door. En daarmee is de zaak er niet duidelijker op geworden en wordt de ambitie voor een gezonde ontwikkeling ingedamd.

Eigen weg

Ik geloof niet, zo vervolgde burgemeester van Bommel zijn commentaar, dat Borne moet streven naar een uitgesproken uitzetting van het industrieel apparaat. Ook kan Borne geen streekfunctie opeisen. Ik heb een dorp waaraan een bepaalde en beperkte functie kan worden gegeven. Derhalve zal Borne zich ook nooit

Drs. J. W. J. M. v. Bommel, sinds 1958 burgemeester van Borne, werd geboren te Haarlem in 1907. Hij studeerde Indologie te Leiden en was van 1935 tot 1950 in het voormalige Ned. Indië werkzaam, laatstelijk als Assistent Resident bij het Binnenlands Bestuur. Na van 1951 tot 1958 burgemeester te zijn geweest van Heino volgde zijn benoeming te Borne.

stormachtig ontwikkelen. Maar het heeft voldoende mogelijkheden om een normale ontwikkeling bij te houden. Ik denk aan een sanering van oude woningen. Ik denk aan de realisatie van het sportpark, dat ik in het begin van het jaar 1963 hoop te openen.

Toen ik hier in '58 burgemeester werd, waren de terreinen voor industrievestiging uitgeput. Nu hebben we ruim 7 ha., mooi gelegen aan de Almelse kant. 't Verkrijgen van terreinen voor de woningbouw is op 't ogenblik mijn grote zorg. Vooralsnog zal de toekomst van Borne zijn een eigen weg, en wel die, van de normale, vrije ontwikkeling, aldus besloot burgemeester van Bommel zijn commentaar.

„Bornse ondernemingsgeest”

Uit vele facetten valt af te leiden, dat Borne in het begin van de 17e eeuw reeds een opmerkelijke textielnijverheid kende. In deze eeuw was het kerkdorp tevens vele jaren de belangrijkste textielplaats van Twente. De achteruitgang volgde, toen de aandacht viel op de waterverbindingen bij Almelo die voor de groeiende Bornse linnenindustrie 'n betere accommodatie vormden dan de Bornse beek. De textielindustrie verplaatste zich toen ook inderdaad naar Almelo.

Op het einde van de 17e eeuw zien we in Borne naast grote rijkdom (de linnenreders, die meest doopsgezinden waren) bittere armoede (de wevers, meest katholieken). Aanvankelijk moeten de wevers het echter niet zo slecht hebben gehad.

Stond in Borne de wieg van de Twentse textiel, ook de Kon. Machinefabriek Gebr. Stork & Co N.V. te Hengelo werd hier - in 1859 en onder de naam: „Stork-Meijling & Co” - ten doop gehouden. De HEEMAF is eveneens in Borne begonnen - onder de leiding van Hofstede-Crul en Willink.

„Zoals Borne op het eind van de gouden eeuw door de slechte bevaarbaarheid van de Bornse beek de vlag moest strijken voor de Almelse textielindustrie”, zegt de Bornenaar dr. E. Nuijts in «de tweetalige mens», „was het twee eeuwen later genoodzaakt het heft uit handen te geven van de opkomende metaalindustrie, omdat het geen behoorlijke spoorweg-verbinding bezat.”

De oudste generatie „köiert” nog graag over de oude haven, de eerste machinefabriek, de eerste elektrische apparatenfabriek, over de elektrische centrale de bierbrouwerijen enz. De jongere generaties hier worden nog herinnerd aan de oude ondernemingsgeest door de fabriek van Spanjaard en de grutterij van ten Cate. Een ondernemingsgeest, welke, getuige o.m. de „Melbuul'n wekke”, ook nu nog in Borne aanwezig is.

„Boornse Melbuul'n” houden een „Melbuul'n wekke” (17 t/m 25 aug.)

Van 17 t/m 25 augustus aanstaande is Borne in feeststemming. De plaatselijke middenstand, welke veel „Boornsen” in Hengelo en Almelo hun inkopen ziet doen, wil er in deze week eens speciaal de aandacht op vestigen, dat ook zij met de tijd is meegegaan. Vele Bornse verenigingen hebben deze gelegenheid aangegrepen, om eveneens blij te geven van haar kunnen. Het wordt echter geen „schouwspel”, waarbij men acht dagen passief staat toe te kijken. Allerlei wedstrijden (voetballen, vogelschieten, biljarten, kaarten, wielrennen, touwtrekken, mastklimmen en voor de kinderen zaklopen, koekhapen enz.) bieden volop gelegenheid om actief aan de „Melbuul'n wekke” deel te nemen. Voor degenen, die hierbij niets van hun gading vinden, zijn er altijd nog de pannekoekenhuisjes, waar meisjes in Twentse klederdracht voor echte Bornse pannekoeken zorgen.

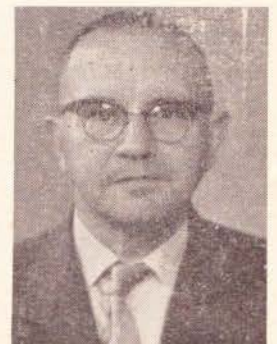
Waar komt de naam „Boornsen Melbuul” vandaan? Wij hebben

Ook de „Oldenzelse Boeskeule”, „Deel'nder Moppen”, „Hengeler Weendbuul'n” enzovoort enzovoort zijn welkom!

„Één keer in het jaar wil Borne, dat ‚plat gedrukt’ ligt tussen Hengelo en Almelo, op een nadrukkelijke wijze laten zien wat het kan en wat het heeft”, zei de heer H. A. Bos, voorzitter v/h organiserend comité.

deze vraag voorgelegd aan de heer G. J. ten Voorde, plaatselijk historicus te Borne; (foto onder).

„Daor hoof wiej nich lang naor te zeuken”, zei ten Voorde. „Wiedoet de ooldste zaak van Boorn is de grutteriej van de Erven ten Cate. Hoo lang wordt hier a nich 't boekweitenmel fabricceerd vuur boer en böörger? Vrooger was pankook neust de tuffeln 't vuurnaamste etten, en ook de boekweitenpap. De vroogere Boornse weavers gungen nao 't etten van nen pankookken nao 't febriek, waor eer wier nen lang'n dag van har wearken woch'n. De boer'n gungen nao 't melken, en vuur dat 't weerk op het loand begun, eers vuur de pankooke. De „grote man”,

Garage - Taxibedrijf
Marktstr. 18 Tel. 288
BORNE

JANSEN-TINSELBOER

Wilt ge werkelijk bromfietsgenot? Koop dan een ZUNDAPP, BERINI of SPARTA. Of een VELO-VAP, een BERINETTE of PHOENIX-SAXONETTE! Vol-automatisch, gas geven en rijden.

De beste bromfiets en de beste service

UW HORLOGER HEET...

Ruud Knoef

Grofestr. 239 - Borne
(naast de Huishoudschool)

Boerenbruiloft in openluchttheater „De Kösterskoele” te Markelo

de fabrikateur, zat zich, vuur dat e in de koetse stappen vuur ne lange reize, eers vuur nen schöttel met pankooke. En ook de jager, dee 'n heel'n dag 't veeld in gung. Ze wussen all'maal: pankooke dat „zat”. In won gezin, boer of böörger, wör vrogger non gin pankooke gett'n? En, dat d'r in heel Twente, en in heel 'n Gelders Achterhoek, tot in Zwolle, Deaventer en 'n groot stuk van Drente too, pankooke bakken kon word'n, daorveur zorgde de Boornse grutteriej. Gin woender, dat de Boorsen in 'n loop van de joaren 'n biejnaam van „melbuul'n” kregen.”

De „Melbuul'n wekke” is een feestweek, welke gedragen wordt door de gehele bevolking, hetgeen onder meer tot uiting komt in de samenstelling van het comité, waarin vertegenwoordigers van allerlei Bornse verenigingen zitting hebben, vertelde voorzitter H. A. Bos; (zie foto pag. 2, boven). Dat hij zelf een groot aandeel heeft gehad in de voorbereidingen, vernamen wij van de burgemeester van Borne, die de heer Bos een man noemde met een grote staat van verdiensten voor de Bornse gemeenschap.

Zeer ingenomen is de heer Bos met het feit, dat men heeft kunnen bereiken elke avond van de feestweek het wagenspel „Toe Maar” van de Brabantse auteur Jan Naaykens op te voeren (in de Twente spraake). Misschien komt dat voor een deel omdat Bos zelf een enthousiast toneelman is. Circa 50 jaar speelt hij mee in de plaatselijke toneelvereniging „Concordia”. Maar stellig telt hier ook de reputatie van Jan Naaykens mee, welke auteur in velerlei vorm voor het toneel geschreven heeft en van wie o.m. een zevental stukken voor de televisie werden uitgevoerd. Bos wil de Bornse gemeenschap iets goeds brengen, iets van waarde. Het uitgebreide feestweek-programma, met zorg samengesteld, belooft voor de „Boornse Melbuul'n” dan ook het evenement te worden van dit jaar. Maar ook Twentenaren van buiten Borne zijn welkom!

In het uitverkochte openluchttheater „De Kösterskoele” te Markelo werd op 18 juli een authentieke Twentse boerenbruiloft opgevoerd. Terwijl de aanhang van „de bruegeman”, boeren en boerinnen, noodnaobers, naobers en verwanten, die met versierde kledewagens bij de speciaal daartoe gebouwde boerderij arriveerden en de fles al „duftig” hadden aangesproken, luidkeels zingend de eis stelden: „Waar is de bruid en wij willen haar zien!”, wezen de noodnaobers, naobers en familieleden van „de broed” deze eis af met: „Wiej wilt de broed neet missen, zoete lieve Garritje.” Het kwam desalniettemin allemaal dik in orde, en toen de bruid verkocht was en de bruidskoe op stal stond, riep burgemeester jhr. mr. A. J. de Beaufort „het broedspaar” nog even terug achter de groene gordijnen van de bedstede, waarin tenslotte na „de brulfte” het nieuwe leven van „bruegeman” en „broed” begint, om de hulde in ontvangst te nemen die hij aan de vele medewerkenden wilde brengen.

De bruiloft zal in de komende maand nog 2 maal worden herhaald, n.l. op 1 en 8 aug. a.s. ('s avonds 8 uur). Wanneer men - zoals wij deden -

zijn bezoeken 't openluchttheater „De Kösterskoele” bovendien combineert met een „mäölken” (etentje) in de sfeervolle èenskamer van „de Kop'ren smorre” in Markelo - een specifiek Twentse gelegenheid - zal men ook de inwendige mens kunnen overtuigen van Twentes veelzijdige rijkdommen.

Bij de foto: Een scene uit de bruiloft in „De Kösterskoele”.

SAASVELD

Folklore vierde hoogtij

Met een fleurige optocht door het rustieke dorp, welke stoet van landelijke ruiters, muzikanten, vendelzwaaiers, drummers, trompetters, koningsparen en leden van drie schutterijen, teweten „Oldensaele”, „St. Märten” (Losser) en „Saterslo” (Saasveld), benevens boerendansers uit Zelhem en Enschede wederom een grote pluim op de hoed betekende van de folkloervereniging „Saterslo”, beleefde Saasveld weer op grootse wijze zijn traditie van 't Schuttersfeest. „St. Märten” uit Losser loste het koningsschot door de houten vogel van zijn hoge zit te doen tuimelen.

OLDENZAAL

Eerste skelterbaan in Overijssel feestelijk geopend

Op zondag 22 juli opende mr. J. de Vries, burgemeester van Oldenzaal - gehelmd in een kart - het nieuwe kartingcircuit oftewel „De Oldenzaalse Skelterbaan”, door een eerste rondje te rijden.

hengelo

Het beste adres voor:
**GEDISTILLEERD, WIJN, BIER,
LIKEUR, LIMONADE**

Fa. Jac. Krabbenbos
Molenstraat 18

Top-SLAGERIJEN Olde Olthof

De boterham,
belegd met onze **WORST**, vliegt er in!
Weemenstr. 24 Twekkelerweg 60

BEHANG EN VERF

Fa. Wed. J. Walhof

Beekstr. 29 Hengelo

**Automobiel-
bedrijf**

J. WARMINK

Hengelo Ov.

Ziet onze nieuwste
Austin-modellen

Opgericht 1845 Opgericht 1845

Fa. H. van Wezel

Expeditie- en Transport-
bedrijf

HENGELO (O.)

„Wiej veurt van allens”

Tel. 3650

Tel. 3650

B.G.J. Meekes

Autospuitinrichting

'n kwart eeuw
spuit-ervaring

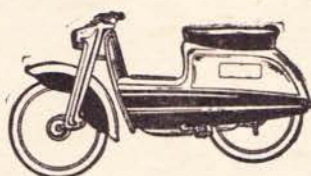
AARDOLIESTR. 16 — TEL. 7529

Meubelen — Tapijten
Gordijnen — Bedden

Morsinkhof

ENSCHDESESTR. 16

KAPTEIN - TYPHOON
PONETTE BROMFIETSEN

D. TEESINK

LANGELERMAATWEG 152

Blaas eens
uit...

ga naar
de kapper

Alle parfumerie art. Leeuwerikstr. 11

Gerrit Wieffer

Schoenen en
Reparaties

Sjoerd v. d. Laan

MARKTSTRAAT 19

HILBERDINK

Huishoudelijke- en Luxe artikelen,
Speelgoederen, Glas, Porcelain en
Aardewerk, Gero-Zilmeta

Marktstraat 25 — Telefoon 4357

Voor: radio, televisie, haarden,
kachels, wasmach. en stofzuigers

«NADORP»

Deldenerstraat 47, Tel. 2680

Timmerfabriek

Hannink

Hengelo (O.) — Tel. 3701

Levering van:

kozijnen, ramen, deuren, trappen
enz. voor utiliteits- en woningbouw

Ruischer en Hartgers

Veur elektrische apparaten
Radio en Televisie

Drienerstraat 4 - Tel. 4878 - Hengelo

AHREND

Telgenflat Hengelo Tel. 7266
voor: **Lichtdrukken, Foto-
copieën, bestekken.**

Bult's Slagerij

VOOR VLEES
EN VLEESWAREN
WEEMENSTR. 12, TEL. 2752

Het wonder van Hengelo

Willemsplein 27
HENGELO

Magazijn voor

Rijwielen, Onderdelen en Electra

Veur de
hele
börgeriej

Reef

de beste
stomeriej

KRABENBOSWEG 142. TEL. 3888
INGANG ALEIDASTRAAT 2

A'j wat koopt bi'j **Herman Olthof**
Ko'j der wisse ook op an
Dat ziene fietse of zienen brommerd
Het ook jaoren maken kan
Komt es neuzen nao zien' veurraad
Dan stao'j paf, dat wee'k sekuur
Wat den **Herman** in ziene zaak hef
is **kwaliteit en nooit-te-duur!**

G. H. Olthof-Jansen

INDUSTRIESTR. 187

tel, 2178

Hengelo

Elke beschadiging
aan Uw auto
wordt door ons onzichtbaar
hersteld. Wij zijn **SPECIALAAL**
ingericht voor:

- **Uitdeuken**
- **Las- en**
- **AutoSpuitwerk**

J.B. SCHUMANN EN ZN.
HENGELO (O) TEL. 3797

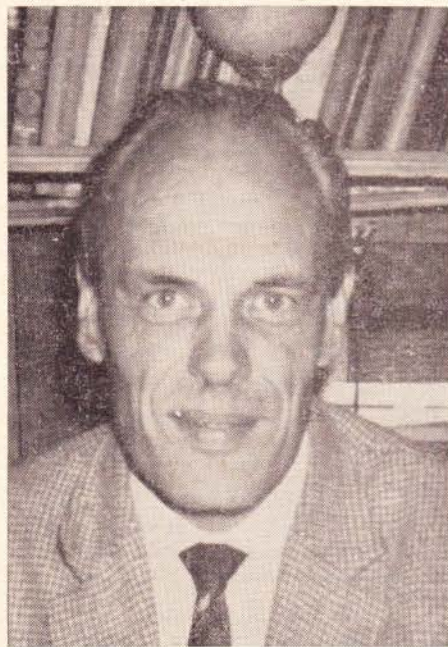
Dr. E. Nuytens

„DE TWEETALIGE MENS”

Op vrijdag 25 mei j.l. promoveerde de Hr. E. Nuytens, geboren te Borne, cum laude aan de Nijmeegse Universiteit, waar hij als wetenschappelijk hoofdamtenaar werkzaam is. Een introductie van zijn dialectstudie bij de lezers van dit blad lijkt me zinvol, omdat deze voortreffelijke dissertatie bekend dient te zijn bij ieder die belang stelt in het Twents dialect, of uit hoofde van zijn beroep (ik denk aan onderwijzers, leraren) dagelijks geconfronteerd wordt met de problematiek van de tweetalige mens.

Wie in dit lijvige boek een stellingname verwacht vóór of tegen het dialect, komt bedrogen uit. Nogal lakoniek merkt de schrijver op: „Een antwoord op de vraag of ik voor of tegen het behoud van het dialect ben, zal deze studie niet geven, omdat het een taalkundige en psycho-sociologische en geen taalpolitieke studie wil zijn. Ik was slechts voor het bestuderen van de verhouding dialect—algemeen-Nederlands.” (p. 23)

„De tweetalige mens” is dus geen zuiver linguïstische studie, zoals de titel al doet vermoeden, maar neemt stelling tegen de structuralisten, die de taal vooral bestuderen als een gesloten synchroon systeem (langue), vraagt ook aandacht voor het taalgebruik (parole), en voor de taalgebruiker en zijn psyche. Daarom is „De tweetalige mens” behalve een linguïstische, ook een psychologische studie.

Scheidend hoofdredacteur

Bij het ter perse gaan van dit nummer vernamen wij, dat in verband met een recent in het leven geroepen bepaling van de Regionale Dagblad Pers, waardoor redactoren van bij de R.D.P. aangesloten bladen geen redactionele functies mogen vervullen ten behoeve van n.-a.-bladen, de heer G. J. H. Vloedveld, redacteur v. h. Dagblad van het Oosten te Almelo en hoofdredacteur van de Twentse Post zich genoodzaakt ziet, de redactie van ons blad met ingang van 1 aug. te verlaten. Op dit moment kan nog niet bekend gemaakt worden hoe in deze vacature wordtvoorzien

De ondertitel: „Een taalsociologisch onderzoek naar het gebruik van dialect en cultuurtaal in Borne” plaatst deze taalgebruiker in zijn vroeger nogal gesloten, sinds de opkomst van industrie en modern verkeer opengebroken leefwereld, waar dialect en cultuurtaal - hoe dan ook - coëxisteren in de taalgebruiker, dikwijls botsen, met alle nivelleringsgevolgen vandien. Wel is de linguïstiek autonoom. Dr. Nuytens echter is „voorbijgelopen aan de bordjes «eigen weg» en «verboden voor onbevoegden», maar niet zonder ze te zien” (p. 12). Zo werd deze studie, behalve taalpsychologisch, tevens een poging om moderne taalwetenschap en moderne sociologie nader tot elkaar te brengen.

Meer dan eens neemt Dr. Nuytens stelling tegen de zogenaamde structuralisten, die hij niet alleen bestrijdt om hun vaagheid van terminologie (wat is „structuur”?), maar die hij ook aanvalt om hun star vasthouden aan het beschrijven en verklaren van een synchroon taalsysteem. In zijn gedegen Inleiding verdedigt de schrijver de historisch-verklarende methode op grond van het feit, dat taal is „een geordend geheel, dat vanuit het verleden door het heden op weg is naar de toekomst”, een geheel dat „niet kan bestaan zonder voortdurend elementen als leden te integreren en leden als elementen te desintegreren”. (p. 7) Daarom zal een onderzoek van een statisch systeem de taalwerkelijkheid vertekenen, als het niet gecompleteerd wordt met de resultaten van een onderzoek naar de taal-in-ontwikkeling. Dit is het linguïstisch „complementariteitsbeginsel”, en zo is het boek, behalve psycho-sociologisch, taalkundig gesproken van een gematigd diachronisch (is historisch) structuralisme. Men late zich overigens door de theoretische inleiding niet afschrikken: de rijkdom van deze studie biedt voor elk wat wils!

Omdat de „gewone” taalgebruiker geen taalbeschuwer is, wordt de vraagmethode bij het dialectonderzoek verworpen: „een dergelijk onderzoek staat op een lijn met een enquête over de wijze, waarop men water drinkt, een pijp rookt of beter nog, ademhaalt.” (p. 21) Dr. Nuytens koos de - tijdrovende - participatiemethode: jarenlang heeft deze geboren en getogen Borneenaar - hoewel naar afkomst geen zuivere Twent, toch vaardig in het Borns dialect - deelgenomen aan de gesprekken, en het taalgebruik der nietsvermoedenden geobserveerd. Vooral omdat hij zich op de eerste plaats afvroeg, op welke wijze de wereld, het levenspatroon van de verschillende sociale groepen manifest wordt in taalgebruik, en dit vaak een kwestie is van subtiele nuances, was het participeren de aangewezen methode.

Om te achterhalen, of afwijkingen van het A(lgemeen) N(ederlands) te verklaren zouden zijn uit beïnvloeding door het dialect, heeft Dr. Nuytens enkele duizenden opstelletjes van l.o.- en mulo-kinderen onderzocht. Voor de invloed van het A.N. op het dialect werden vooral de voornaamwoorden onderzocht, omdat het voornaamwoordelijk systeem van het dialect essentieel verschilt met dat van het Nederlands, en botsing van de beide systemen interessante uitkomsten kon doen vermoeden.

In het tweede hoofdstuk volgen enkele Historische en Sociografische Beschouwingen. Bij de historische verklaring van de plaatsnaam Borne wordt de mogelijkheid van een meta-thesis naast „bron” verworpen. Uit een kopie van 1206 dateert de geschreven vorm „Burgunde”, gevolgd door andere laat-middeleeuwse schrijfwijzen, alle herleidbaar tot een grondvorm „*borgen(de)”. Het hele kerspel Borne heeft „deel uitgemaakt van de „dos” der abdij van Ruinen. Het ligt voor de hand - aldus schr. - „dat aan een nederzetting van handwerkslieden en koopmannen in de buurt van deze «burchten» of *borgen een naam meegegeven werd die met deze *borgen verband hield”. (p. 35) Maar hoe verklaart men de klankontwikkeling „borgende” tot Borne? Schr. neemt [zijn toevlucht tot een z.i. parallel geval: het Ned. morgen (bijwoord). „Dit woord luidt in het dialect «möörn», als het met nadruk gesproken wordt.” (p. 36) ▶

Arend Lamm/Hengel

Welkomstleed

Wi'j wilt vandage singen
hier túsken bloom en krúüd.
Nün siert de golden ringe
de brögeman en brúüd.
See hebt mekandern geven
et jáwoord en vüürgood
tehope wilt see læeven
en delen leefdes brood.

Wi'j singt nún vüür et brúüdspaar:
West bliede, komt der ien.
En pröówt met úns nún dankbaar
et brood en ok den wien.
So sölle wi'j dan vieren
't gelük van 't jünge paar.
Sölt singen dansen swieren
pleserig met mekaar.

Spant wied de erenböge
vüür brögeman en brúüd.
De rosen, gröne töge
sprekt hier de wüünsken úüt.
Blij wüünsket ok wi'jlöde
vüür brúüd en brögeman:
Dat God eer mag behöden
ien 't læeven, alverdan.

Motel Gleunige Tuffeln - JAN KOLSTE - Enschedesestraat 205, Hengelo (O.)

Coöp. Boerenleenbank
DELLEN

Alle Bankzaken
SPOORSTRAAT 9 - TEL. 05407-437

Boerenboend in Boorn

Vanof 1896

De boeren van Hettum, Hassel, Zeedern
[en Boorn
Bint a 60 jaar naor 'n Boend hen egaon.
Ook dee van Buur'n, Gammelke en Aozel
Tot an de wiedl'chtigsten oet Saosel.
Waarum z'oot Boorn 't voor én 'n kunst-
[mest haalt?
Umdat eer 'n BOEND zo good bevaalt!!

Coöp. Aan- en Verkoopver.
van de A.B.T.B.
DENEKAMP

Veevoeders - Kunstmest - Bestrijdings-
middelen - Land en Tuinbouw Art.

De speciaalzaak voor:

- * KOFFERS
 - * LEDERWAREN
 - * GELMOK LEDERKLEDING
- GROBBE - DENEKAMP**

TEL. 456

Wie helpt met an de
bleui en veuroetgang
van **MARKEL**
met wiede umgeffing

- Coöp. Boerenleenbank en
- Coöp. Landbouwvereniging

Makelaarskantoor

ROTTINK N.V.

Deldenerstraat 36-38, Telefoon 3041, Hengelo (O.)
VASTE GOEDEREN ♦ ASSURANTIËN ♦ HYPOTHEKEN

Spaar mee bij de Boerenleenbank

Boerenleenbank
Oldenzaal

de spaarbank voor iedereen
3-3¹/₄ procent over al Uw
SPAARTEGOED
Telefoon 2580 — Giro 892439

Boerenleenbank

ROSSUM

verzorgt
alle
bankzaken

Telefoon: 05411/210

't Allerfijnste product

COÖP ZUIVELFABRIEK
EN MELKINRICHTING
„BORNE”

Voor Melk, Melkpoeder, Boter en Kaas
Coöp. Zuivelfabriek
„VOLHARDING”
DENEKAMP

BOERENLEENBANK

Weerselo

Verzorgt al uw bankzaken. Hoogste spaarrente.

BOERENLEENBANK

Lattrop

Spaarbank — Alle Bankzaken

BOERENLEENBANK

Wegdam

Voor alle bankzaken, Voorschotten,
Credieten en lopend rekeningverkeer.

BOERENLEENBANK
DEURNINGEN

- Di ekt opvraagbaar spaargeld
- Deposito spaargeld

SPAREN | Boerenleenbank

BIJ | te
DE | **Ootmarsum**

Coöp. Aan- en Verkoopvereniging
NOTTER-ZUNA en RIJSSEN

Tel. 05480-2268 - Giro 837983
Het adres voor hooi en stroo

BOERENLEENBANK

Bornerbroek

- De SPAARBANK
- verder alle BANKZAKEN

Boerenleenbank

Denekamp

de spaarbank
voor het platteland

BOERENLEENBANK

Saasveld

Hoogste spaarrente. Voordelige voorschot- en
credietleningen. Verzorgt al Uw Bankzaken.

BOERENLEENBANK
De Lutte - Overdinkel
VERZORGT ALLE BANKZAKEN
Tel. 05415-259 Tel. 05423-685

ALMAN is 't hier met ees
vuur goo botter en goo kees
Coöperatieve Zuivelfabriek
Concordia Bornerbroek

Coöp. Boerenleenbank
„LOSSER”

Hoge rente voor al Uw ingelegde spaar-
gelden. Lage hyp.- en voorschot-rente

Hoogste rente over Uw spaartegoed

„de kop'ren smorre”

Twents ethoes in Maarkel
an de grote weg van Hengel naar Deamter
[Twentse specialiteiten]

DE TWEETALIGE MENS

VERVOLG VAN PAG. 5

Dit lijkt ons een synchrone constatering, en we kunnen de schrijver in zijn terminologie niet volgen, als op dezelfde bladzijde de conclusie niet te gewaagd lijkt, om bij „borgende” tot „bõn'n” en „bõörn” aan een soortgelijke klankontwikkeling te denken.

In de zeventiende eeuw al, was Borne het Twentse textielcentrum, in de negentiende eeuw: startplaats voor de Twentse metaalindustrie. Beide keren moest Borne, door gebrek aan goede verbindingen, de vruchten van eigen initiatief aan andere plaatsen gunnen. Daarom wordt de economische geschiedenis van de Bornse samenleving getypeerd als de „Geschiedenis van de gemiste kansen”. Interessant zijn de meer sociologische beschouwingen over de familie, die bij de boeren prevaleert boven het individu en het gezin; over de volledige en langdurige afhankelijkheid van de agrarische patriarch; over de positie van ongetrouwde broers en zusters, met als enige rente van het familiekapitaal „een verzorgde oude dag met het recht op een stie bie'n heerd”. (p. 40) Het huwelijk blijkt bij de boeren vooral een werkgemeenschap. De buurschap is ouder dan de nõöberschop; immers pas bij ruimtelijke differentiatie van een gemeenschap heeft het zin, de naaste bureu te onderscheiden van de andere leden. Die nõöberschop berust volgens N. eerder op een utiliteitsprincipe dan op naastenliefde, al wordt een emotionele beleving hierdoor niet uitgesloten. Inderdaad, wie romantische pastorales verwacht over het leven van de Twentse boer, komt bij lezing van dit boek bedrogen uit. Het kerkdorp Borne, jonger dan de buurschappen, leverde in de zeventiende eeuw een overschot aan arbeidskrachten, die zich genoodzaakt zagen in een niet agrarisch beroep te vluchten. Dat veroorzaakt voor het eerst sociale verschillen. Op het einde der eeuw is Borne de plaats met de meeste „kapitalisten”, maar ook met de grootste armoede, al zal de sociale tegenstelling tussen de fabrikeurs en de katholieke arbeiders niet groot zijn geweest. Wel mag worden verondersteld, dat de eersten zich hebben onderscheiden door hun ontwikkeling en beschaving, en dat ze van het begin af tweetalig waren: de cultuurtaal spraken ze zeer goed, het dialect goed. Toen op het einde van de gouden eeuw de Bornse beek niet meer voldeed, ontstond bittere armoede, en wantrouwen t.o.v. de textielindustrie. De arme achttiende eeuw kan de tijd zijn geweest, waarin de cultuurtaal, het Hollands, voor het eerst symbool werd van sociaal aanzien. De negentiende eeuw geeft naast een nieuwe opbloei van de textielindustrie (Spanjaard) het beeld te zien van de opkomende

MANCHESTER
FLUWEEL
CORDUROY

poolvast en ...
volpool

Het wereldmerk voor échtheid!

SCHUTTERSVELD
GEBROEDERS VAN HEEK

metaal-industrie (Stork). Tegenover de sociaal hoger staande metaalarbeiders, voelden de textielarbeiders zich Jan Pielo, die zich op zijn beurt weer distancieerde van de ook naar geloof en politieke overtuiging verschillende Drentse immigranten. Zo ontstond een ingewikkelde sociale stratificatie, waarbij dialect en cultuurtaal een grote rol speelden.

Nuytens onderscheidt (p. 65) 5 sociale geledingen:

1. de boerengemeenschappen van Hertme, Bornebroek en Zenderen; hier bleef het dialect het best bewaard.
2. de textielarbeiders; aanvankelijk vertoonden hun dialect een sterke nivelleringsstendens, later toenemende invloed van de cultuurtaal.
3. de metaalarbeiders, sociaal hoger gewaardeerd, die zeker van hun kinderen eisten dat ze „behoorlijk Hollands” spraken.

4. de upper upper, die Nederlands spraken, en zich als elitegroep belangstelling voor het oude dialect konden permitteren.

5. De sterk tweetalige middenstand, voor wie ook in het taalgebruik de klant koning was.

De volgende keer hopen wij te vertellen over het meer linguïstische gedeelte van het boek.

DRS. B. LENFERINK, Hengelo

Limerick

Jan Doedel is hatstikke dood.
De zangers zingt hatstikke good.
Jao, 't is zo, verdikke,
wiej bidt zõlfs hatstikke:
't Is hatstikke al wat wiej doot. (A.L.)

Met Uw vakantie naar
Hotel Dolce
DENEKAMP

DIVERSE PLAATSEN

J. A. Lesscher & Zn.SAASVELD - TELEFOON 238
Smederij en Reparatieinrichting - ExpeditieHandel in landbouwwerktuigen, melk-
machines, tractoren, bromfietsen enz.

COOP. ZUIVELFABRIEK

**De Eendracht
ROSSUM**

Het beste adres voor alle zuivelprodukten

C.L.V. LANDBOUWERSBELANG

Haaksbergen

C.L.O.-mengvoeders

Ruwvoeders

Brandstoffen

FA. H. KAMP & Zn., BoekeloGewapend beton, huis- en gier-
kelders, betonnen kippenhokken
loodsen, schuren.

Losplaats 9, Tel. 250

DENKT BIJ HET OPLOSSEN
VAN UW PROBLEMEN

RUIMTEVERWARMING

OOK AAN AARDGAS

Gem. Energiebedr. Rijssen

Veur brulften en partjeen

Hotel 't Schip

BOORN

Van olds bekend

BOERENLEENBANK

LONNEKERDe Spaarbank
voor iedereenAlle bankzaken
Telefoon 10223**E. J. Lantink**LANGESTRAAT 21 - 23, DELDEN
RADIO - TELEVISIE - ELECTRO
TECH. INSTALLATIE - BUREAU
WASMACHINES - VERLICHTING

Waarom ze bij

«De Eendracht»

IN TUBBIGE

de botter, kees, pap en yoghurt haalt?

Omdat de produkten van
De Eendracht goed bevaalt**Kopen bij de Spar
Is sparen bij de koop****Rijssen** DE GLIMLACH
VAN
TWENTE* Een typisch landstadje temidden van de bossen
* Een ideaal oord voor een rustige vakantie
INLICHTINGEN VVV RIJSSSEN TEL. 2303

Voor een kwaliteitshorloge:

G. HOFLAND

Mr. Horloger - DENEKAMP

stalen anti-sliptraptreden, trappen en bordessen

- * Uitglijden bij olie, vet, ijs of sneeuw niet meer mogelijk
- * Zeer lichte en goedkope constructie
- * Prima referenties van grootindustrie en architecten

DIJKHOF - HENGELO Opgericht 1921FABRIEK VOOR METAALBEWERKING Beukweg 4
Tel. 3480/3581

ENSCHEDÉ

S & S RADIO EN
TELEVISIE

Enschede - Raadhuisstr. 37

Fijnhout- en Triplexhandel

Fa. W. LANGE

Spelbergsweg 37, Tel. 4538

levert: Fijnhout, Triplex, Hard- en
zachtbaard, Vlas- en spaanplaat enz.**Voor betere schoenen Rommelaar**

VAN LOENSHOF 31

VEILIG en COMFORTABEL

TOURINGCARBEDRIJF

M. ZINGER

Emmastraat 91 Enschede Tel 4827

FOTO-FILMBEDRIJF Van Loenshof 10
Tel. 5271
Filiaal: Olliemolen-
singel 37
Tel. 6118

JULO Motor defect?
naar **JULO**
direct!!!
Pyrrontstraat 15 - 19
ENSCHEDÉ

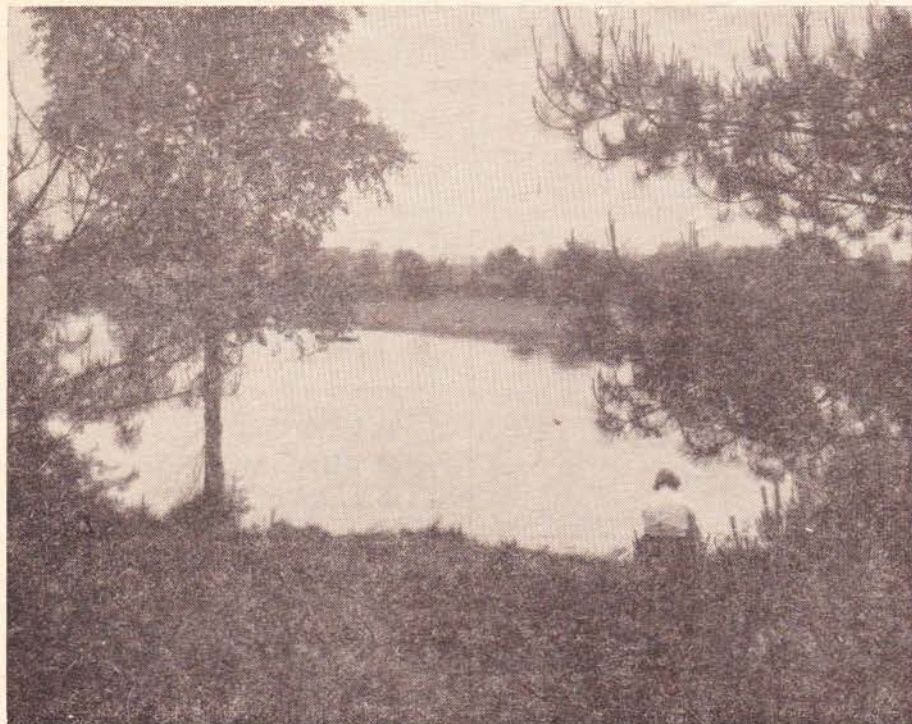
Voor herenkleding
het beste bij **Besters**

Van Loenshof 12, Enschede

de „Twentse Post”staat voortdurend op de bres voor de belangen
van de kultuur in deze sireken**en „CO-OP OOST”**staat voortdurend op de bres voor de belangen
van de consument. Ook voor **Uw** belangen en
die van **Uw** gezin**„Co-op Oost”** met vestigingen in geheel Twente
en in de Gelderse Achterhoek.

Kruidenierswaren - vlees - brood - banket - textiel - schoenen - kleding - brandstoffen - huish.art.enz

CAMPING „DE BERGVENNEN”

Een prachtig natuurgebied met meertjes als blinkende spiegels tegen een achtergrond van moerasplanten, heide en bossen, wordt gevormd door de Bergvennen bij Lattrop (gem. Denekamp). Een welige flora en een rijk geschaakte fauna vindt men hier. En niet te vergeten: stilte. Een weldadige stilte, ondanks het feit dat zich bij dit natuurgebied een camping bevindt, groot 10 ha, met plm. 100 staanplaatsen van elk 150 m², goede toegangswegen, een modern toiletgebouw, een eigen gelegenheid tot baden met zonneweide, een sportveld, een kinderbadje en een zandkuil met speelgelegenheid voor kleuters. Camping „De Bergvennen”: één van de mooiste campings in ons land.

Dit jaar opende zij voor het eerst haar poorten, om welke reden wij er een kijkje zijn gaan nemen en gepraat hebben met de eigenaar, de heer Pieter A. A. Vermey, een Utrechter, die al sinds enige jaren in Lattrop woont.

Een paar jaar geleden begon Vermey allerlei stukken grond te kopen in 't ruilverkavelingsgebied De Benedendinkel. In ruil voor de woeste grond, die hij van sommige boeren vroeg, gaf hij stukken terug, die al ontgonnen waren of die in elk geval in cultuur gebracht mochten worden. Zo verkreeg hij - aansluitend aan het natuurgebied „De Bergvennen” en met medewerking van de ruilverkavelingscommissie - een afgerond geheel van circa 10 ha.

De „Stichting Overijsselsch Landschap”, welke eigenaar is van een belangrijk deel van de in deze streek gelegen gronden, bleek ernstige bezwaren te hebben tegen de plannen, die de heer Vermey met zijn bezitting had. Toen

echter de Kampeerraad een gunstig advies uit bracht, verleende het gemeentebestuur van Denekamp zonder verdere bezwaren de vereiste goedkeuring voor deze eerste camping op haar grondgebied.

De vrees van de „Stichting Overijsselsch Landschap”, als zouden de bezoekers van mijn camping de rust in de natuur verstoren, is ongegrond en voorbarig, zei de heer Vermey nadat wij hem hieromtrent hadden geïnformeerd. Men komt hier met caravans en tenten. Caravanning en kamperen (met tent) is geen «goedkoopte», maar een sportieve vorm van verblijf in de natuur. Wat op camping „De Bergvennen” komt, zijn mensen die de natuur zoeken en aan haar als recreatievorm voldoende hebben. Men hoort hier geen juke-box, luidspelende radio's, gejoel etc. Dit is geen fancy-fair maar een verblijfs-terrein voor dat soort mensen, die hun omgeving liefhebben, op waarde weten te schatten en er op verantwoorde wijze van weten te genieten. Hier vindt men geen vernielers maar publiek van behoorlijk niveau. Door strenge reglementen en iets hogere tarieven wordt getracht deze camping voor een select gezelschap te reserveren. De ligging van het terrein (geen doorgaand verkeer) en het ontbreken van „amusement” maakt deze camping in de ogen van «plezierzoekers» doods en saai. En dat moeten we net hebben.

Na dit punt „rustverstoren” komt vanzelf het onderwerp „vernieling” ter sprake. U ziet hier op de camping geen proppen, zei de heer Vermey. Wel in het z.g. natuurreservaat, waar de dagjesmensen, die met volgeladen auto's de Bergvennen bezoeken, in de hei parkeren, picknicken en de rommel

achterlaten. Vaak uit gemakzucht, nog vaker uit onbegrip ten opzichte van de natuur. Dit bezoek echter vindt plaats in dat deel van het terrein, waar de Stichting Ov. Landschap de scepter zwaait. Zij oefent n.l. geen toezicht uit, zodat iedereen er vrij zijn gang kan gaan. Rustverstoring, vervuiling en vernieling, zo betoogde Vermey met klem, kunnen m.i. alleen voorkomen worden door een doelmatig en liefst deskundig toezicht. Het is hier net als overal: zonder goed beheer en toezicht, in welke vorm dan ook, geen orde en netheid.

Vanuit het kantoortje op de camping wijst de heer Vermey naar een naderende regenbui en vertelt intussen rustig verder.

Wat het meenemen van zeldzame bloemen en planten betreft, het zijn meer de z.g. kenners der natuur die zich hieraan schuldig maken dan de leken, welke ze niet eens opmerken. Een andere klacht, het verstoren van nesten, kan evenmin tot de aanwezigheid van deze camping herleid worden. De broedtijd valt n.l. vóór het kampeerseizoen. In een open gebied kan men deze dingen m.i. alleen vermijden en bestrijden door in deze periode een vogelwacht in het leven te roepen of aan te stellen.

Wij herinnerden ons, dat de voorzitter van de „Stichting Overijsselsch Landschap” tijdens de jaarvergadering op het Everloo te Volthe (12 mei j.l.) over het probleem van toezicht op de natuurreservaten heeft gesproken. Wij herinnerden ons tevens, dat daarbij ook de camping van Vermey ter sprake kwam, die ten dele in het natuurgebied is gelegen

(ZIE VERDER OP PAGINA 13)

Bij de foto: De gewraakte sloot op de scheidslijn van camping en reservaat.

almelo

Herenkleding, hoeden, modes
APARTE GENRE

Oostvogel

Sinds
1795

GROTESTRAAT - ALMELO

Hotel Haarhuis Zenderen

In 't herle van Twente

In vroeger dage daansen de leu op de dell' 'n veertoer. Weer völ later 'n zeuensproonk. Rechtervoortfoxtrot, wals en cha cha cha in niejmoodse daansscholen:

Ans en Wim POLMAN

Ootmarsumsestraat 26 - Tel. 4880

Bier en Limonade
Chocomel, Wijnen
H. TEESELINK

Groothandel in bier, limonade enz
GROTESTR. 140 a, ALMELO

HOTEL-CAFÉ-RESTAURANT

de Mooie Vrouw

(TEVENS BENZINE-STATION)

Een van de oudste zaken in Twente
OOTMARSUMSESTRAAT 488 - ALMELO

Landhuis Grafisch Bedrijf
de drukker voor de tukker

STURKA
kleere
haalt ze
veur kleen en groot
biej

Jan Buddingh

MARKTSTR. 34

Jan Pezie SINDS 1873

ALMELO

Voor betere **Heren- en Juniorkleding**

Veur MEUBELS en allens, wat er zo biejkomp kieken, naar:

TOON a.d. **Tuinstraat**

Tel. 3880

FOTO ROOS SINDS 1905

foto-service

Bornsestraat 26, Tel. 2563

Wekblad Roe en Dree

Tel. 05490-3163

Postbus 22

Heel de stad leest dit blad
(en ook 't Aadorp, Harbrinkhook,
Bornerbrook en Zeendern)

Fa H. E. Rhebergen & zn.
Dames- en Herensalon

Parfumerie- en Toiletartikelen
Marktplein 18 - tel. 4381

BOERENLEENBANK

Almelo

verzorgt alle bankzaken
Oranjestr. 2, Tel. 3528 - Bijkant.: Acaciapl. Tel. 6028

Olympia

Tel- en Schrijfmachines
G. H. v. d. VEEN
ALMELO. Tel. 2666
HENGELO. Nieuwstr. 38. Tel. 3159

Het Twentse Serviezenhuis

Heeringa & Co

Grotestr. 79, ALMELO
Nieuwstr. 36 Hengelo

Wedgwood, Spode,
Royal - Copenhagen

drogisterij - parfumerie
PRUMERS

Bornsestraat 72 - Tel. 5650
Het huis voor geschenken

Coöperatie
De Landbouwcoöperatie

is een bolwerk ter beveiliging
ter verdediging
ter bevordering
van de economische belangen
van de vrije zelfstandige onder-
nemers in de landbouw te weten
de Boeren.

COöP. LANDBOUWERS-
BANK EN HANDELSVER.

◆ **Hermann Rempelman** ◆

Opgericht 1899
GROTESTR. 61 - Tel 3276
Corsetspecialzaak
Corsetten, Tricotages, Kousen
Atelier voor maatwerk

WELLER naaimachines

AGGENBACH

breimachines

ALMELO

Grotestraat 154

CHEMISCH REINIGEN

VAKWERK DAN

Tempo

Speciale behandeling Si ro-set-kleding,
Terlenka, Dralon. In één dag klaar!
TEMPO, Rohofstr. 2, Tel. 4354

G. J. ten Voorde:

BOORN

in vroeger tijden

Burgunde

Boorn is al oold. Boorn wodt vuur 't eerste maal neumd in de 9e eeuw en 't heet daor Burgunde. Boorn is in 'n loop van de eeuwen al op zovöl meareren schreven, meer de leste 300 jaor was 't aait „Borne” en dat is 't bleven tot vandaag an 'n dag. Waor 'n naam vandan koemp, is nich zo makkelijk te zeggen. Zovöl leu hebt a prebeerd um dat te verklaoren en ze bint ook aait wa tot ne meaning kömnen, meer 't zal aaltied wa ne veronderstelling blieden. Al dee meaningen zint, duch miej, „persoonlijk” en deegenne, dee 't leuven wil, mag dat röstig doan.

A vroom ne egen keerke

Vaste steet, dat Boorn a roend 't jaor 1000 ne zölfstaondige parochie is wödden, dee oeteraard ne egen keerke had; (vuur het jaor 1000 was Boorn ne biejkeerke of dochterkeerke van 't naoburige Deel'n). Waor dee stoan hef is nich bekeend. Vuur de hoand lig, meer 't is nich te bewiezen, dat dee op dezölfde stie hef stoan, as waor non de oole Ned. Herv. keerk steet. Bij restauraties is der van resten van dee allereerste keerke nooit wat vuunden. Meer dat hoof oens nich zo vrömd vuur te kommen, as wiej bedeenkt, dat dee alleröldste keerken vaak van hoolt wödden bouwd, waor oeteendelik niks van oawer blif. De eerste maal, dat van dee oole Boornse keerk sprökken wordt, is in 1206, dow de bisschop van Utrecht, Diederik van der Aare, verklaoren, dat hee van 'n abt van Ruinen in Drente de keerke van Boorn hef kregen. Dat Boorn a vroom ne egen keerke har en ne egen parochie was, blik ook oet de geschriften van Caesarius van Heisterbach, nen Cisterciëncr monnik, den in de cultuurgeschiede ne belangrieke rol hef speuld. Hee schrif in 1220:

„toen dezelfde Arnoldus pastoor was van Borne, een dorp in Twente, en op de feestdag van de Apostelen Petrus en Paulus zijn parochianen feestvierden, met dansen en muziekinstrumenten, trad hij, daar hij de volmacht had om te preeken, met het kruis in de hand tot vóór de dansers en vermaande, vroeg en beval hen toch met dit duivelse spel op te houden. Toen hij op diezelfde plaats met de prediking was begonnen, kwamen sommigen gehoorzaam naar zijn preek luisteren; anderen keerden zich met verontwaardiging tegen de dansers; sommigen echter bleven volharden in hun verkeerde houding. Onder deze laatsten was een trots en hoogmoedig oud wijf, dat dagelijks om de priester des Heren heen-zwierf en hem hoonde met verachtelijk gezang. Deze vrouw is binnen de tijd van 3 dagen plotseling gestorven. En de heilige

man heeft haar beweend, alsof hij haar eigenhandig had gedood.”

Zo geleuf ik, da'w wa majt zeggen, dat Boorn, nao Ollenzel, Oortmösken en Deel'n tot de alleröldste parochies van Twente rekkend kan worden.

Keerkeleke kunst

De oole, non Ned. Herv. keerk (zee foto) is bouwd in 't millen van de 14e eeuw. In 1482, zo'n 130 jaor later, is de keerk verbouwd en vergroot' en is 't ne 2-beukige keerk wödden. De keerk kreeg dow ook de muurschilderingen, dee bie de grote restauratie van 1920-1922 an 't lech bint kömnen. Vuur de komst van de reformatie in Boorn, roend 1570-1580, was dee oole keerk de enigste roomse keerk in 't hele gerichte Boorn.

In de nije Stephanuskeerk bint nog twee crucifixen, dee oet de dage van vuur de reformatie stamt en 'n beeldenstorm aowerleefd hebt. Prof. Vogelsang oet Utrecht hef zeg, dat het grote kruusbeeld, dat non op 't priesterkoor steet, dateert oet de jaoren 1470-1490, en dat 't vroeger ergens in de oole keerk mut hebben hangen. Dat kruus hef völle jaoren loank deenst doan as keerkhofkruus op 'n oolen roomsen keerkhof an de Hertmerstroat. 't Verkeerden vuur jaoren in slechten toostoand en is dow duur 'n Boornsen kunstenaar Herman Liedenaum wier maakt tot 'n proenkstuk. Het tweede kruusbeeld is völ kleener en dot non deenst as altaorkruus in dezölfde keerk. Achterop steet 't jaartal 1323 inkeerfd. Dow de Stephanusparochie het vuur jaoren van ne oole Boornse familie kreeg, zat der nen langen stellen in, wat er, duch miej, op wis, da'w hier te maken hebt met 'n processiekruus.

De oole Ned. Herv. keerk, ezeen vanoet 'n Pellenhof. Boorn is bouwd roend 2 keerken. In de veerte köj nog net 'n toren van de nije Stephanus zeen.

Richtersambt

Boorn hef nooit stadsrechten kregen en was 'n richtersambt. Richters van Boorn wadden zo in 'n loop van de tied (ik neum der meer 'n paar van) Geert de Ruter, Herman Cost, A. W. Westerlo, Henr. Nilant, G. Meyling, Noorbeek en Johs. Jacobs. Jacobs was ook 'n lesten richter. Hee was geboren in Zeender'n en de zön van Caspar Jacobs. In oole pepier'n wordt zien hoes aait 't Casparshoes neumd. Ik bin der nog nich achter, waor dat hoes in Zeender'n stoan hef. 't Is, duch miej, ne heerbeerge wes, want d'r wör vergadering hoolen en d'r wödden verteringen maakt. Oender het gerichte Boorn wör verstaon het doorp zölm en de boerschoppen Hettum, Zeender'n en Boornerbrook.

Reformatie

De reformatie wör in 't kerspel Boorn bracht duur Christoffel Schele van 't Welveld (boerschop Zeender'n), nen zön van Zweder Schele, nen Duutsen edelman, den in 1521 was trouwd met Anna van Welveld. Christoffel Schele was Luthers en hee wol absoet, dat de Lutherse leer in Boorn wör invoerd, wat tot gevolg had, dat der grote en völle strubbelingen bint wes met de classis in Deeventer. Meer de classis wun het, en nich zo lang nao dee onennigheid wör 'n eersten calvinistischen predikoant beneumd. A voort wödden de roomsen van 't gerichte Boorn eerekeerk kwiet en ook 'n keerkhof. Vuur eer was non de tied van de schoelkerken anbrökken. Wiej weet, dat in Boorn - stiekum - vaak Mis is doan in 't hoes van 'n hofmeijer en op 't Wildiek, twee eerven, dee beide nog bestaot. Meer dat wadden private missen. Zundaag's wör vuur de parochianen van 't gerichte Mis lezen op veer plaatsen: vuur Boorn en Hettum op 't Groothoes in Hettum; op Boornerbrook - um 'n oanderen Zondag - op 't Wierik en 't Bolscher, en in Zeender'n op 't Hulscher, 'n eerf, dat lag waor non 't Carmeliet'nklooster steet. De roomsen oet dee tied verwoenderen der zik dow al oawer, dat het kerken op 't Wierik (op 't Brook) wör toostoan, want dat eerve was eegendom van 'n Heer van Almelo, en den was protestant.

Dissen toostoand hef doerd tot 1785, dow men eendelik permissie kreeg um an de Hertmerweg „'n Kerckhuys” te bouwen. Een schrieven van de zettters (belastingkeerls) van Boorn an de Staoten van de Pervincie met het verzeuk um toch toestemming te giev'n, umdat Boorn de belasting nooit optied kon betaal'n en hoo langer hoo aarmer wör, hef daor völ an toodaon. Ne roomse keerk zol allich „de so seer verslapt negotie” wier 'n luk ophalen.

Keerk en pastorie bint bouwd op groend van 'n hofmeijer G. L. Eenhuis. De pastorie steet er nog en wordt bewond duur de heer A. L. Rientjes. De keerk is in 1890 ofbrökken. Dow hef pastoor Warnink de nije Stephanuskeerk bouwd, nog aait een van de mooiste kerken in Twente,

G. J. ten V.

N.B. Het zal den leazer duudelik ween, dat het in disse historische schetse bloos um 'n onderdeel van Boorn's geschiedenis geet. Möggelik dot zich nog ees de gelegenheid vuur, een aander onderdeel te behandelen.

ENSCHEDÉ

Biej 's leavens wit en 's leavens zwat
sprek aait 'n bleumke nóg tot 't hart

BLOEMEN-
MAGAZIJN «*Corona*»

HENGLOSESTRAAT 156 - TELEFOON 3238

A. v. d. Leest Radio
Enschede Televisie

Radio onderdelen - Electrotechnische artikelen
Erkend reparateur en installateur
OLDENZAALSESTRAAT 99 - TEL. 10688

PARAPLU-HUIS
D. Huckriede
Hengelosestr. 129

Machiefabriek
ARENS & Zn

➔ tandwielen
Perikweg 52

voor goeie schoenen
bekend

Heng str. 16 - Oldenz.str. 93 - v. Loenshof 5

Ook Uw
adres *H. Zwier*

DAMES KAPSALON

Lipperkerkstr. 129 - Tel. 8159

alle boeken over
TWENTE
Van den Broek en Adolfs
Gronausestraat 5

Uit
voor-
raad
lever-
baar:
BEIONTEGELS, BETON-
SCHUTTINGEN, BETON-
PUTROOSTERS ENZ.

Bimsbetondakplaten, Keerwanden
Fa. J. H. Schuurink Binnenhaven 116
Telefoon: 3009

SALON *Neurink*

v.h. H. J. v. d. VEER

Dames-salon en Parfumerie
Haaksbergerstraat - Enschede - Tel. 2876

Speciaal adres veur oew kleere

Haverstr. 23
ENSCHEDÉ

Nieuwstr. 22
HENGÉLO

SPORTINSTITUUT

Huitink

Dames- Heren- en
Kinderclubs

Molenstr. 38, Tel. 2054
Prive: Tel. 11521, Enschede.

Een **BRIL**, die werkelijk prettig zit
is gemaakt door

Remmelt Pit

Kalanderstraat 24-26 Enschede

Gramfoonplaten Pick-Ups

SPECIAALZAAK Nieuwstr. 57 Tel.
3909 Hengelo O.
RADIOKO C. F. Klaarstr. 28
Tel. 4863 Enschede.

ZAODHAANDEL

Dalenoord

'n oold Tukkers-adres
Oldenzaalsestraat 35

KEUKEN-INRICHTINGEN

Voor iedere platte-
grond wordt de
juiste keuken ont-
worpen. Ook voor
U willen wij gaarne
een ontwerp maken
en voor een goede
uitvoering zorgen.

ALG. HOUTBEWERKINGS INDUSTRIE
Binnenhaven 136 - Tel. 7259

Coöp. Melkinrichting
LONNEKER-
producten zijn beter!

TELEVISIE
*
HOOR
APPARATEN
*
RADIO

Blijvende service!

Jan LANGKAMP
LANGESTR. 52 TEL. 4695 ENSCHEDÉ.

oostvogel
sinds
1795

ENSCHEDÉ

Have:straat 1 - Hengelosestr. 9

Het bekende adres voor het
leveren van alle bekende merken
gazon- en motormaaiers
(ABNER, BRILL, FOLBATE, HUSQVARNA)
Fijn-
slijperij **H. v. d. Meer en zn**
BLEEKERSTR. 18 - ENSCHEDÉ

ADOLFS & PENNINK
de boekhandel t.o. 't postkantoor
studieboeken
pocketbooks - romans

Voor
medaille,
krans, tak
't Hoen
of beker: bij ons slaagt u zeker
Ripperdastraat 2a, Enschede

advertenties bekijken is bijna net zo gezellig als winkelen

CAMPING „DE BERGVENNEN”

(VERVOLG VAN PAGINA 9)

en moeilijkheden met de waterbeheersing zou veroorzaken. „Wij moeten het water houden om de plantengroei en het vogelleven niet te verstoren”, werd er op deze jaarvergadering gezegd. „Op het campingterrein had men wateroverlast en er werd een sloot gegraven, met het gevolg dat water van ons reservaat door de sloot wegvloeit. Bij hoge waterstand is dat niet zo erg, maar in droge tijden zou dat wel eens fataal kunnen zijn.”

Vanzelfsprekend hebben wij de heer Vermey ook omtrent die sloot geïnformeerd.

Voor enige jaren terug, zo deelde Vermey ons mee, liep er door dit gebied een beekje. Het stroomde langs akkers en weilanden, door bos en hei en vervolgde zijn weg dwars door de vennen, waar het - in verband met het ge-

De heer Vermey, eigenaar van de camping, kent het natuurgebied „De Bergvennen” op z'n duimpje.

POST voor de TWENTSE POST

(In deze rubriek worden alleen brieven opgenomen die verband houden met of betrekking hebben op de inhoud van de „Twentse Post”. De redactie behoudt zich het recht voor, brieven eventueel in te korten en/of van commentaar te voorzien)

HET JUDO IN TWENTE

De «Oldenzaalse Sportacademie J. Wigger» deelde ons mee, dat aan het judo in Twente ook meisjes deelnemen, hetgeen in ons judo-artikel (zie de Twentse Post van vorige maand) niet werd vermeld. Een foto, opgenomen in genoemde sportschool, gaat hierbij.

Volgens onze wereldkampioen Judo: Anton Geesink, is er geen sport zo goed voor lichamelijke en geestelijke ontwikkeling van jongens en meisjes als deze van oorsprong Japanees sport. Maar, zo is Geesink van mening meisjes hoeven heus geen judo te leren, om zich tegen eventuele aanranders te kunnen verdedigen. Dat is onzin. Een stok of paraplu kunnen dan zelfs nuttiger zijn. Judo is geen vechtmethode maar een sport: een sport, die jongens en meisjes zelfvertrouwen geeft. In dit verband mogen tenslotte nog de woorden worden aangehaald van Harry Stapel, voorzitter van de Nederlandse Culturele Sportbond: „Wij willen niet de sport dienen, maar wij willen met de sport de mens dienen.”

N.B. In het algemeen bestaat er gelukkig meer belangstelling voor judo dan Ju Jutso, dat toch meer het karakter van vechten heeft.

bruik van kunstmeststoffen op akker en weiland - voedselrijk wateraanvoerde. Vroeger waren deze vennen voedselarm, waardoor een speciale flora ontstond. Om deze flora nu te behouden (of liever gezegd: weer in het leven te roepen, want er groeit o.a. al jaren overvloedig riet in de vennen, een gewas, dat alleen in voedselrijk water gedijt), heeft men de levensader van de vennen op enige honderden meters afstand van het reservoir (?) afgesneden en het beekje langs de Nordhornse dijk geleid. Om te voorkomen, dat het aanwezige water in de vennen minder zou worden door verdampen, wegvloeiën etc., heeft men kunstmatige dammetjes opgeworpen, waarvoor het zand verkregen werd door het graven van ongelijke gaten in de aan deze vennen grenzende gronden. Dat moet men tenslotte zelf nog weten, zegt Vermey, die in zijn gesprek het woord «natuurreservaat» zoveel mogelijk vervangt door de benaming «natuurgebied» oftewel uitsprekt met een vraagteken, omdat hij het beleid, dat door de „Stichting Overijsselsch Landschap wordt gevoerd, meermalen in strijd acht met het begrip «reserveren», d.i. bewaren in de oorspronkelijke natuurlijke staat. Door deze kunstmatige stuwdammetjes echter reikt het water bij een hoge waterstand tot ver buiten de oude oeverrand en zoekt - tegen de stroom in - een uitweg naar mijn terrein, waarvan verschillende delen plm. 20 cm. onder water kwamen te staan. Zet op zo'n terrein maar eens kampeerwagens!

De commissie van de ruilverkaveling zag het onhoudbare van deze toestand in en liet op de scheidslijn van camping en reservaat een sloot graven. Maar dat deze sloot water onttrekt aan de vennen, is een ongemotiveerde bewering, zei de heer Vermey. Overtuigt U zich zelf.

Nadat twee sportieve Deense jongens, die hun trektocht wilden vervolgen, de zakelijke zijde van hun vakantie hadden geregeld, verlieten wij het kantoortje op de camping om de situatie nader te bekijken. En inderdaad. Terwijl het water in de vennen nu nog zelfs tot ver buiten de oeverrand reikte, stond de sloot van Vermey (zie foto pag. 9) practisch droog. Het laagje water, dat in een gedeelte van de sloot was samengevloeid, kon alleen

afkomstig zijn van de stortbui, die even tevoren de omgeving in een donkere nevel had gehuld. Deze sloot onttrekt geen water aan de vennen, zei Vermey. Zij voert alleen het overtollige water van mijn en de achter mij liggende gronden af plus het surplus van een der Bergvennen, dat door een te hoog opgevoerde waterstand (de bewuste stuwen) over een tussen het ven en mijn terrein liggende heiderug stroomt en naar mijn gronden terug loopt. Uiteindelijk heeft de S.O.L. een sinds jaren bestaande afwatering zonder meer afgesloten, zodat het water van bepaalde gronden niet meer afgevoerd kon worden. Conclusie: nieuwe afvoersloot voor water niet afkomstig van „De Bergvennen”, maar van andere terreinen.

We keren terug naar de camping en constateren, dat het terrein, waarop de caravans en tenten staan, oud agrarisch terrein is. Bos en hei hebben niet geleden onder de aanleg van de camping. Het verblijfsterrein sluit aan bij het natuurgebied „De Bergvennen”. Een van de vennen van Vermey werd ont-daan van alle bezinsel en vormt een frisse gelegenheid tot baden; (zie foto pag. 9). Verreweg het grootste aantal bezoekers trekt niet naar de omgeving maar blijft op het terrein om van de daar volop aanwezige

Een van de kunstmatig opgeworpen stuwdammetjes, met op de voorgrond enkele van de ontsierende gaten, waaruit het benodigde zand verkregen werd.

natuur te genieten. Er staan papierbakken, nu nog in oranje kleur vanwege de menie, maar straks groen geveerd, zodat ze niet meer afsteken in dit landschap.

Vermey heeft „hart” voor deze natuur. Zakelijk gezien zou hij nog heel wat meer uit die tien hectare kunnen halen. Hij heeft 100 staanplaatsen, maar het zouden er evengoed 500 kunnen zijn geweest, als hij een deel van de woeste gronden had ontgonnen. Hij wijst de gedachte met grote beslistheid van de hand: geen haar op m'n hoofd dat daarover piekert. Er moet hier nog een gebouwtje komen waar mijn mensen bij slecht weer een kopje koffie kunnen drinken en wat conversatie vinden. Verder blijft hier alles zoals het is.

Toen wij het prachtige natuurgebied met zijn mooie camping verlieten waren wij de overtuiging toegedaan, dat zowel de recreatiezoekende mens als de natuurliehebber hier elk op een verantwoorde wijze volop aan hun trekken kunnen komen en ... dikke vrienden kunnen zijn.

DIVERSE PLAATSEN

Bookweite is 'n lekker en gezond etten, as pannekooke of niejmoods as vlokken. Nemt mel of Billy Quick bookweiten-vlokken van de Grutter oet Boorn

Erven ten Cate
BORNE

Wee rekken kan geet naar zölfbediening
PARAAT

Glanerbrug: bie j TET-bushalte
In 'n lunchroom kō j lekker etten en dreenken

BOERENLEENBANK
Eubbergen

De spaarbank voor iedereen

Cöop. Aan- en Verkoopvereniging
Deurningen

Tel. 05402-201

Veevoeder, Meststoffen
Brandstoffen, Zaaigoed
Pootgoed, Div. artikelen

Alle veevoerders onder CLO-contrôle

BOERENLEENBANK
Albergen

De SPAARBANK voor stad en land
Maak gebruik van lopende rekeningen
Alle inlichtingen aan de bank

H.P.G.

H.P.G. Gelderman & zonen n.v.
OLDENZAAL HOLLAND

SPINNERS
WEVERIJ
VERVERIJ

KATOEN
RAYON
RAYONVEZEL

oldenzaal

de zaak met meer
dan 50 toonkamers

Voor een deskundig uitgewerkte
C.V.-installatie
E. HEIDEMANN & Zn
Boterstraat 15 Tel. 2077
OLDENZAAL

De zaak
waar U altijd slaagt

„Doe 't zelf”
met onze Gereedschappen
en U bent veel voordeliger uit!
fa. Groensmit
de grootste sortering, de laagste prijzen
Boterstr. 1, Tel. 2484, Oldenzaal

Foto's könt nich kieken
(Mer oonze foto's mö j bekieken)
fotohandel
't Kiekkeske

Grammofoonplaten

GROTESTRAAT 35
TELEFOON 3177 *Zeft de toon aan!*

OLDENZAAL

BLOEIENDE INDUSTRIESTAD,
heerlijk gelegen aan de voet van de
Tankenberg. Omgeving rijk aan natuur-
schoon.

- * ST.PLECHELMUS-BASILIEK, bijna duizend jaar oude Oudheidkamer.
- * Karakteristiek stadscentrum. Volop gelegenheid voor sportbeoefening.
- * Overdekte bad- en zweminrichting.
- * PRIMA HOTELS en PENSIONS

Stalen ramen van

OTTENHOF

bint óf ! !

op den Koem 33

Ollenzel

Hoveling
v/h Oosterholt-Wiegerink

FORT-SCHOENEN: nog altijd de beste
kinder-jongenschoenen met 1/2 jaar garantie.

aardgas

de BRANDSTOF uit eigen
TWENTSE BODEM is

voordeliger

Gemeentebedrijven
Burg. Wallerstraat 3

Meubelen
Tapijten
Bedden
Linoleum
Colovynyl-
[tegels]

Voor spuitwerk aan Uw auto

ALBERT KIP

HEINKEL

SPARTA

ANTOON HUTTEN

veur nij spul en reparasie

DENEKAMPERSTR. 71 TEL. 2863

PUCH BERINI ZUNDAPP

Hengelo Werk.
Woon' en
Winkelstad

Empo-Humber-Vestingrijwielen
Rijwielhandel en Reparatieinrichting
v. Merksteijn
Tuindorpstr. 18-20, HENGELO

HOLLANDIA ondergoed
kousen, sokken, tricôtages
H. J. BENNINK
Manufacturenhandel Industriestraat 88

Haarden en Kachels

A.H.K. Aanknoef
OLDENZAALS STRAAT 61
HENGELO
Gereedschappen, IJzerwaren, Huish. art.

BLOEMENMAGAZIJN
K. Lunia & Zn.
Tuindorpstraat 38 — Brinkstraat 1a

Speciale bakkerij
TH. J. TE KAATH
Heerlijke Koek, Banket en Gebak
▲ Krabbenbosplein 12
▲ Oude Postweg 8
▲ Schumannstr 18

MORSINK
SOLASPECIALZAAK *Servieren*
Weemenstraat en Kotmansweg - Hengelo

BOERENLEENBANK
Hengelo (O.)
verzorgt alle bankzaken
Parallelweg L.S. Telefoon 7366

 N.V.
**out-
bewing
ENGELO**
Interieurspecialisten
Chopinstraat 11 — Tel. 3798
Econ. Dir. J. M. Prinsen
Chopinstraat 12 — Tel. 3798

PORTJE
Deldenerstraat 8
Hengelo (O.)

W.W.W.

Zakelijk
*staat een
bril van*
Westen
WEEMENSTR. 15 HENGELO (O.)
Zakenvoorderverancier
Pas-Tunette Corsetten en BH's

DAMES KAPSALON *Elfride*
voor dag- en avondkapsels
J. BOOMKAMP Industriestr. 130
Tel. 4009
Dames- en Herenkapsalon

H. J. Krakers
AANNEMERSBEDRIJF
Tel. **Hengelo** 2964
Nieuwbouw, Onderhoud- en Betonwerken

de **Bokdams**
 **VOOR
DANSLES**
Drienerstraat 37

N. V. Garage DESTER
Off. Gen. Motors Dealer
Vauxhall Bedford Pontiac
Modern doorsmeerstation
Enschedeesestraat 130-140, Hengelo

DAMES-, HEREN-,
KINDER-PYAMA'S
EN -ONDERGOED,
SCHORTEN, ENZ.
Altijd goedkoop

Bonneterie SPECIAL-
ZAAK:
Blouses - Rokken - Vesten
Molenstr. 5, Tel. 7382, Hengelo

VERSTEEG'S veerve
veur hoese en earve
Molenstraat 20
Hengelo (O.) — Tel. 2207

Automobilbedrijf
ERNÉ **FIAT**
Deldenstr 42
Tel. 2120
vanaf:
f 3799 **500**

● MEUBELEN
● TAPIJTEN
● BEDDEN
Van Dijk voor de moderne
woninginrichting!
MARKTSTR. 15

Wagenaar
MODERHUIS
Brinkstraat
Hengelo
HET HUIS VOOR EXCLUSIEVE DAMESKLEDING

de vraege, dee nich meulik bleek

In ne klasse har de meister
Ne hele meulike vraege 'daon.
„Wat lust alle keender geerne?“
't Antwoord mos op 'n breekfen staon.
Alle breekkes wadden zo binnen.
Wee'j wat doo de meister las?
Met grote letters stun te lezen
dat dat lekkere „Yoghurt“ was.

MELKINRICHTING

YOGHURT: fris, voedzaam, gezond.
Gecombineerd met vruchten as „toetje“ nich te
evenaren. **YOGHURT** wodt ow in hoese brach
deur ow melkventer.

Erica-Service

Doe het zelf en maak van Uw tuin een LUSTHOF.
Kosteloos maakt ERICA voor U een grondplan.
Vraagt inlichtingen:

ERICA-siertuincentrum

BORNE, direct achter 't station.
De mooiste kwekerijen in Twente

- Denekamp -

om zijn natuurschoon, zijn bezienswaardigheden, waaronder een natuurhistorisch museum, en zijn goede hotel-accommodatie, zeer bekend als

VACANTIEOORD

biedt tevens gunstige gelegenheid voor INDUSTRIEVESTIGING

Voordelig terrein, ruime arbeidsmarkt, bevolking volkomen industrie-minded. Inl. bij het Gem.huis.

Automobilbedrijf

Van Laar en Feijten

Enschedesestraat 127 - Tel.3983 - Hengelo

SIMCA

DAF

Klaan'n van BISCHOFF

Bint almaal vol lof

Ne dame of heer . . .

Ze komt aaltied weer

want:

Bischoff

hef 't beste wat er is

Oawertuugt ow van dizze waarheed

N.S.U.

Quickly

reeds vanaf f 485.-.

Importeur: TAMI N.V. Delden

N.V. Aanneming-Mij. vh.

H. W. TE PAS

Enschede

Burgerlijke en Utiliteitsbouw
Gewapend Betonbouw
Grond- Water- en Wegenbouw

Linoleum Atopic Colorite
Colovinyl Vredestein Rubber
VLOEREN

Rubber- linoleum trapbekleding
VLOERENBEDRIJF

F. Boerkamp

Telgenflat (1e Etage) Tel. 4064
Berfloweg 8 - Telefoon 2181
en Klein Driene Hengelo (O.)

Tukkers... mag ik effen 't woord?
Smiet oew geeld nich aover boord
Tukkers... a'k oe raon mag... spoort!
Gao'j door almaal met akkoord?

Breng dan
oew geeld
naor de

NUTSSPAORBAANK

Drienerstraote 43 - HENGEL

Henny J. v. Egteren

C.F. Klaarstr. 18a - Tel. 2365 - Enschede

Lid van de Selectiegroep van
Nederlandse Dameskappers

Gedipl. Dames- en Herenkapper
Manicure - Pedicure
Schoonheidsspecialist
Medisch gedipl. Haarkundige

VéGé

voor $\frac{U}{W}$ levensmiddelen

guller met zegels.. guller met guldens

Op VéGé-artikelen steeds
10 0/0 kort. in geldzegels

AUTOMOBIELBEDRIJF

W. Noordegraaf

Oldenzaalsestr. 19 - Tel. 4444 - Hengelo (O.)

off. FORD dealer

HUISHOUDTEXTIEL
VOERINGSTOFFEN
JAPONSTOFFEN

KONINKLUKE TEXTIELFABRIEKEN

JORDAAN - TER WEEME N.V.

HAAKSBERGEN

N.V. Automobilbedrijf

BLEEKER

● OPEL

● CHEVROLET

● OLDSMOBILE

TELEFOON 2623-4500 HENGELO

Kuipers

kleedt U
steeds beter dan best
HENGELO - TELGEN 21

HET SPEELGOEDPALEIS

Teutelink

Enschedesestr. 22, Hengelo

Coop. „De Landbouw” W.A.
GOOR

Het adres voor:

Mengvoeders onder C.L.O.-
contrôle, Meststoffen, Brand-
stoffen, Bestrijdingsmiddelen,
Kruidenierswaren, Landbouw-
werkzaamheden enz.